

Hodnocení polymorfizmů v počtu repetitivních sekvencí fragmentovou analýzou

S. Pražáková

M. Vaňková, P. Lukášová, J. Vrbíková,

B. Bendlová

Endokrinologický ústav, Praha

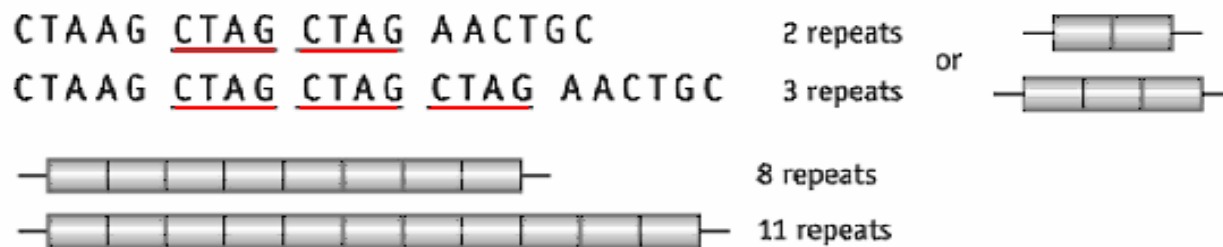

Délkové polymorfizmy

- Inzerce několika kopií sekvence DNA
- LTR (long tandem repeats) 10 – 100bp
- STR (short tandem repeats) <10bp
  - 3 % lidského genomu
  - Většinou v nekódující oblasti

Využití STR:

- forenzní genetika při identifikaci jedince
- studie genetické vazby
- lékařská genetika
  - přímá příčina onemocnění
  - nepřímý vliv - exprese genu

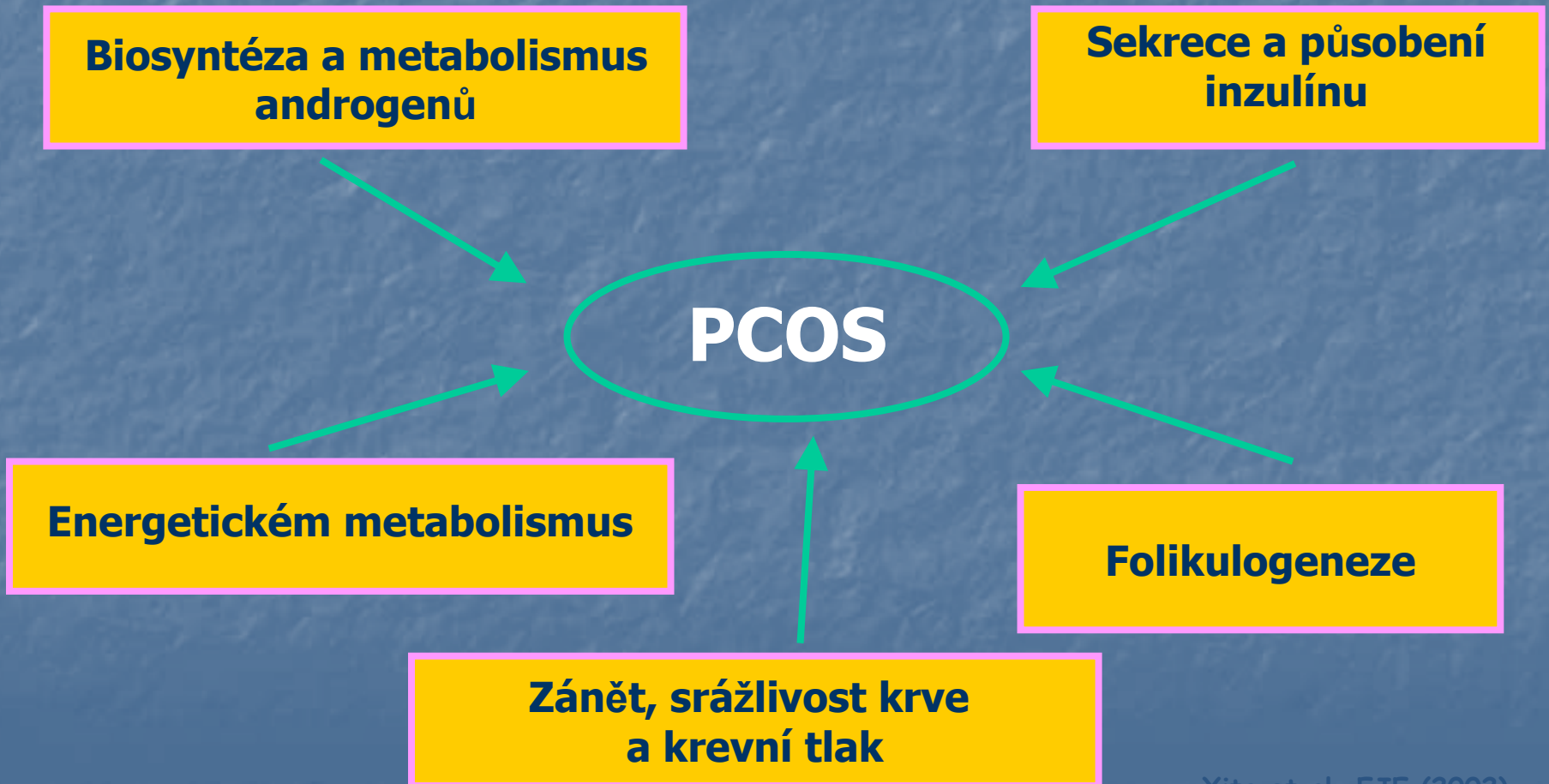
Variation in DNA sequences; mutation and alleles

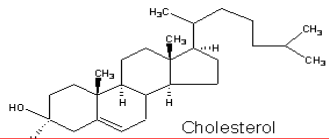
Syndrom polycystických ovárií PCOS

- Nejčastější endokrinní onemocnění u žen ve fertilním věku (5 – 10 %)
- Častá příčina neplodnosti
- Komplexní onemocnění
- Běžné příznaky: nepravidelný menstruační cyklus, hyperandrogenismus (hirsutismus, alopecie, akne), inzulinová rezistence, obezita
- Genetické pozadí neznámé

Kandidátní geny

Geny kontrolující metabolické a regulační mechanismy účastnící se na rozvoji PCOS

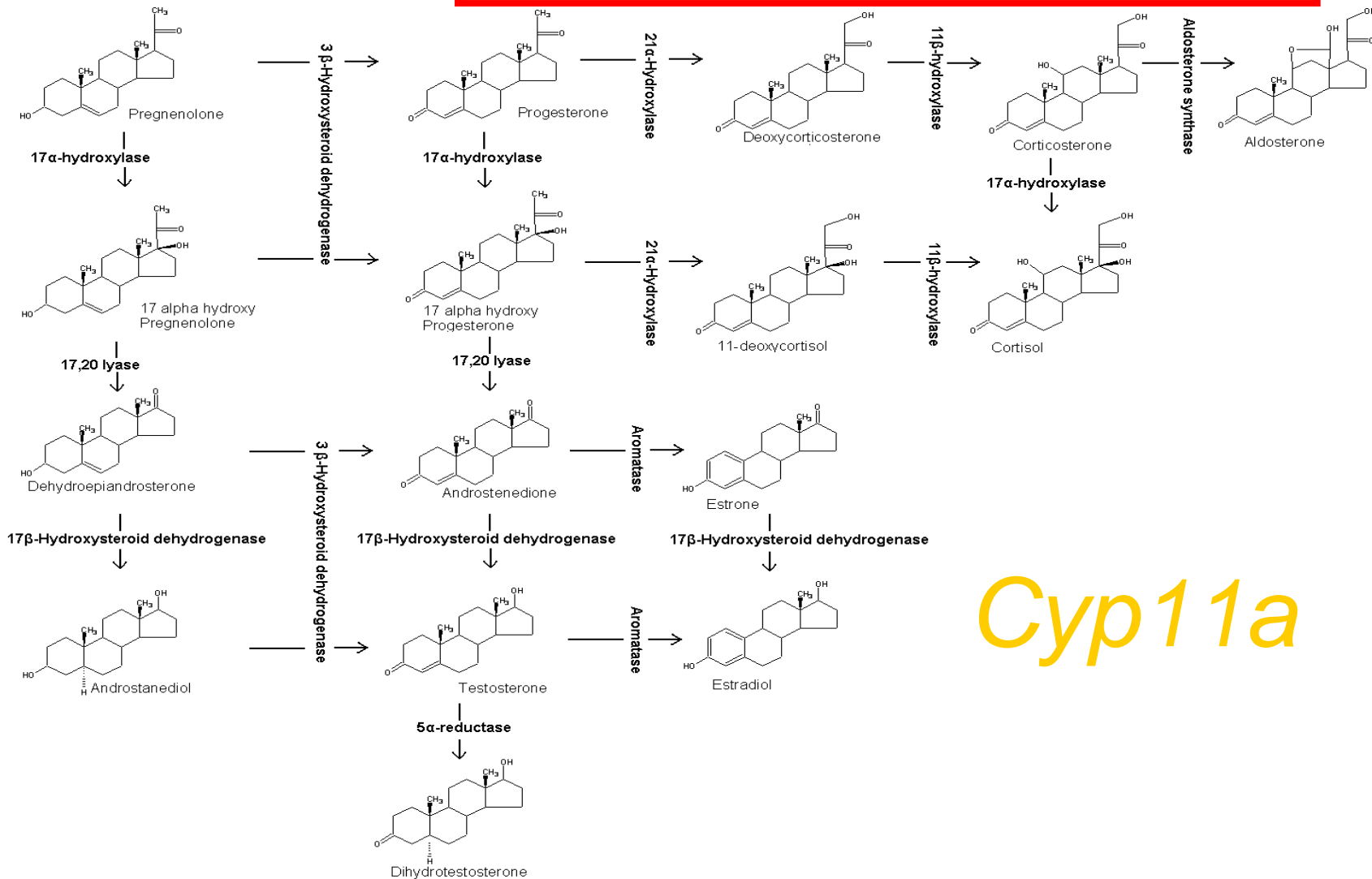

Cholesterol side-chain cleavage enzyme

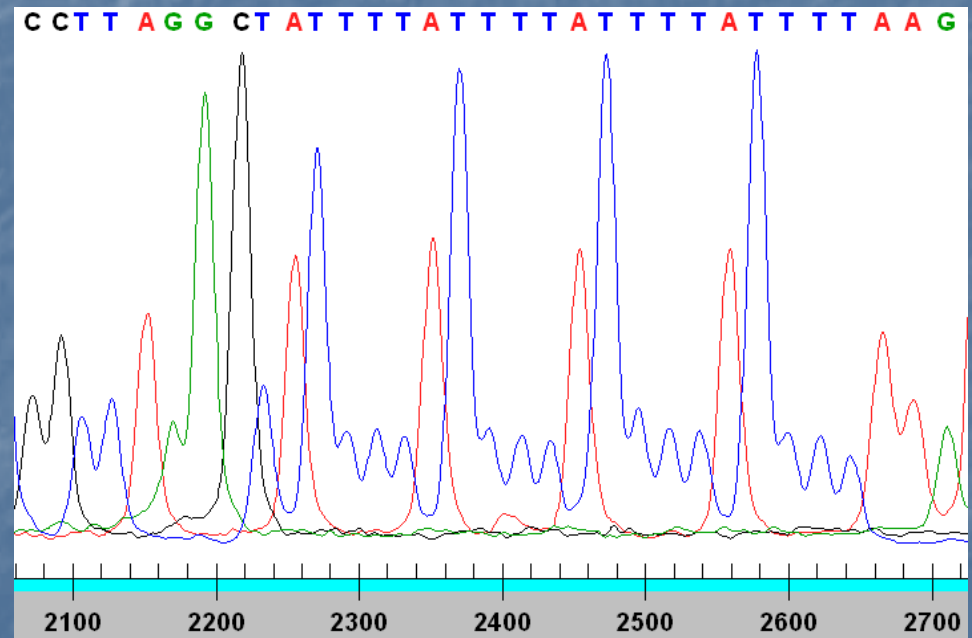
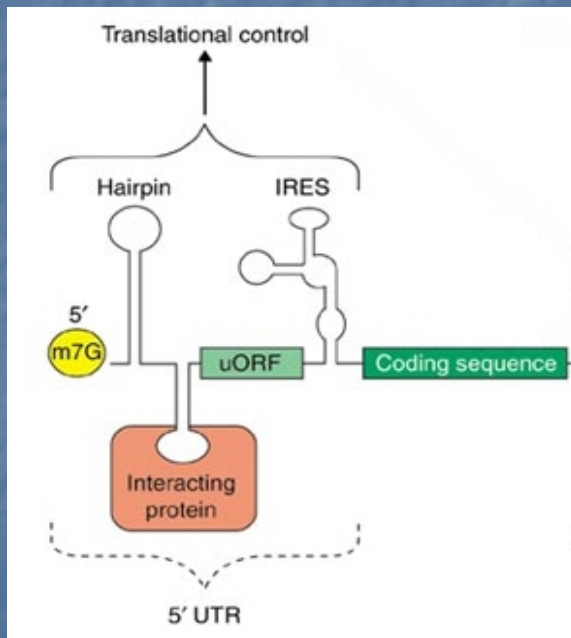
- Lokalizace: 15q23-24
- Gen pro enzym cytochrom P450 štěpící postranní řetězec cholesterolu
- Katalyzuje úvodní krok ve steroidogenní kaskádě

Cyp11a

TTTTA repeticice v *CYP11a*

- STR polymorfizmus (TTTTA)_n v 5' nepřekládané oblasti, -528 bp
- Nejběžnější jsou 4 opakování

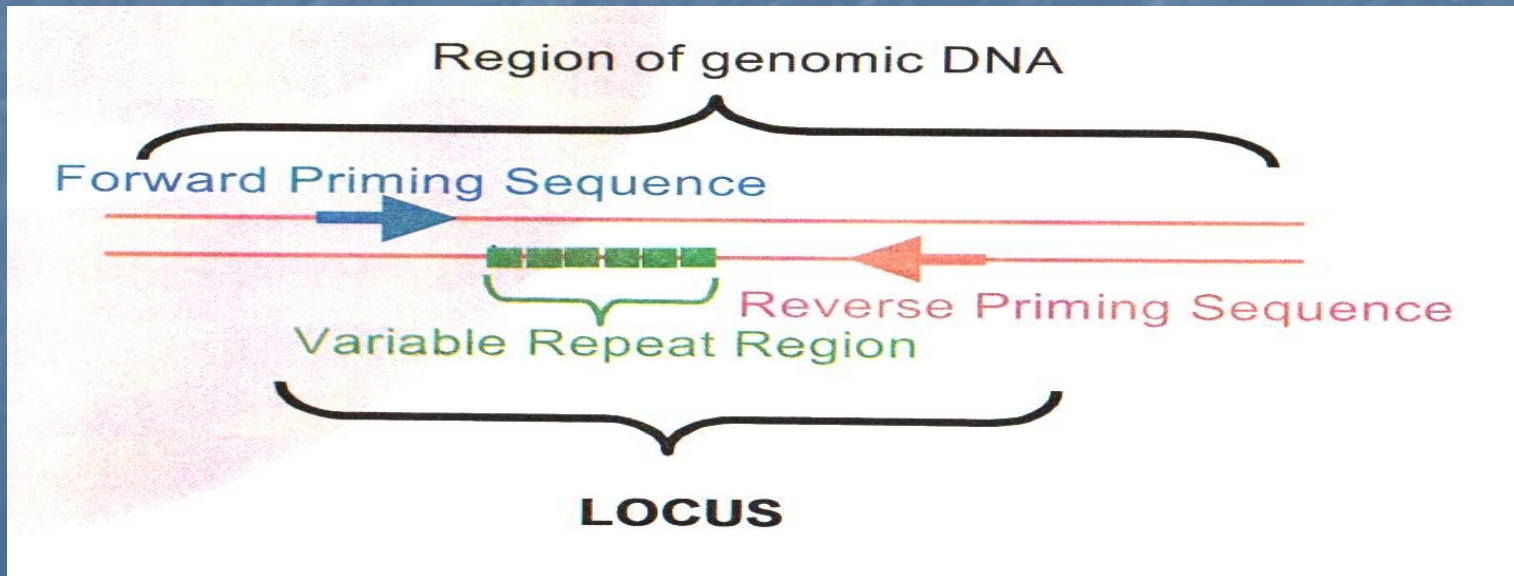
Cíle studie

V souboru 264 pacientek s PCOS (kritéria ESHRE/ASRM 2003) a 124 zdravých žen (bez PCOS, DM2, GDM; neužívá HA; rodina bez zátěže DM2) zjistit:

- 1) zastoupení alelové a genotypové frekvence (TTTTA)_n v genu *CYP11a*
- 2) asociaci s PCOS
- 3) asociaci mezi počtem repetic a biochemickými parametry (steroidní hormony, lipidové spektrum a parametry glukózového metabolismu)

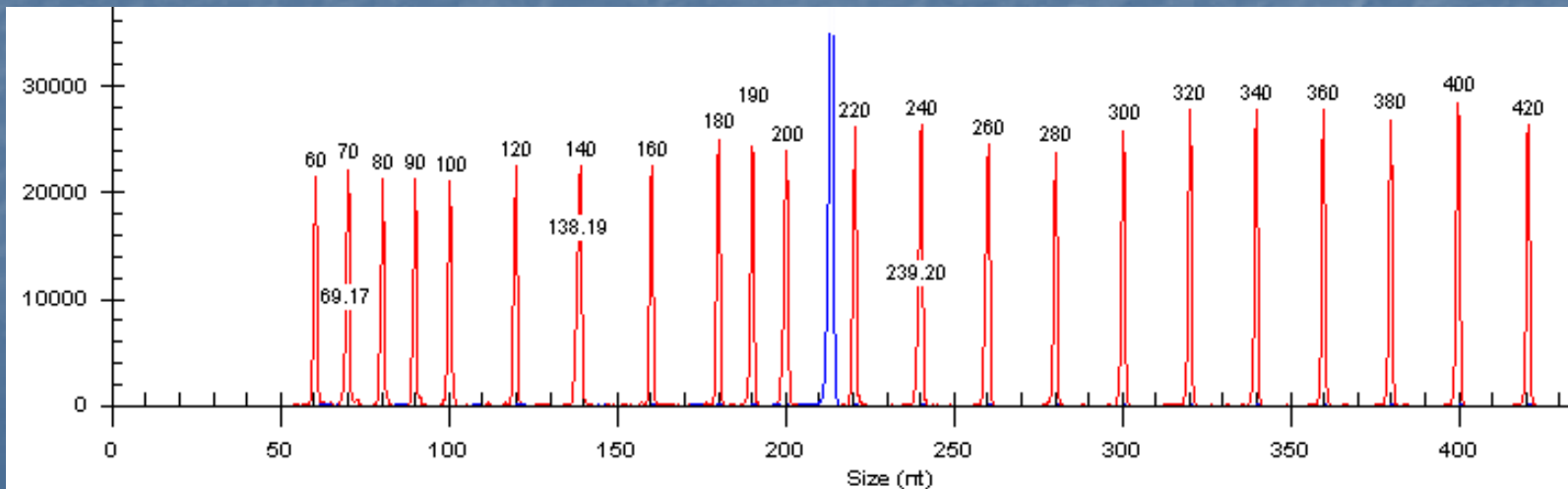
Fragmentová analýza STR

- Izolace DNA z periferní krve
- PCR amplifikace s fluorescenčně značeným forward primerem (modrá CY5)

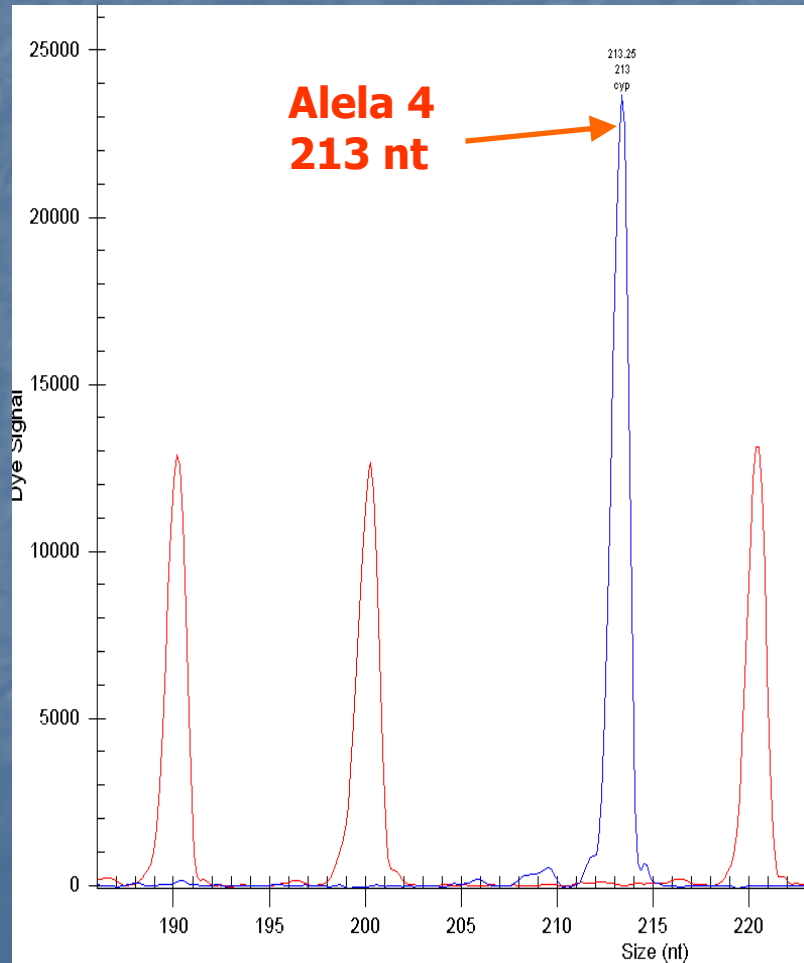
Fragmentová analýza STR

- Analýza fragmentů (CEQ 8000 analyzátor, Beckman Coulter)
- Kapilární elektroforéza a detekce fragmentů
  - vzorek po PCR
  - přidání velikostního standardu

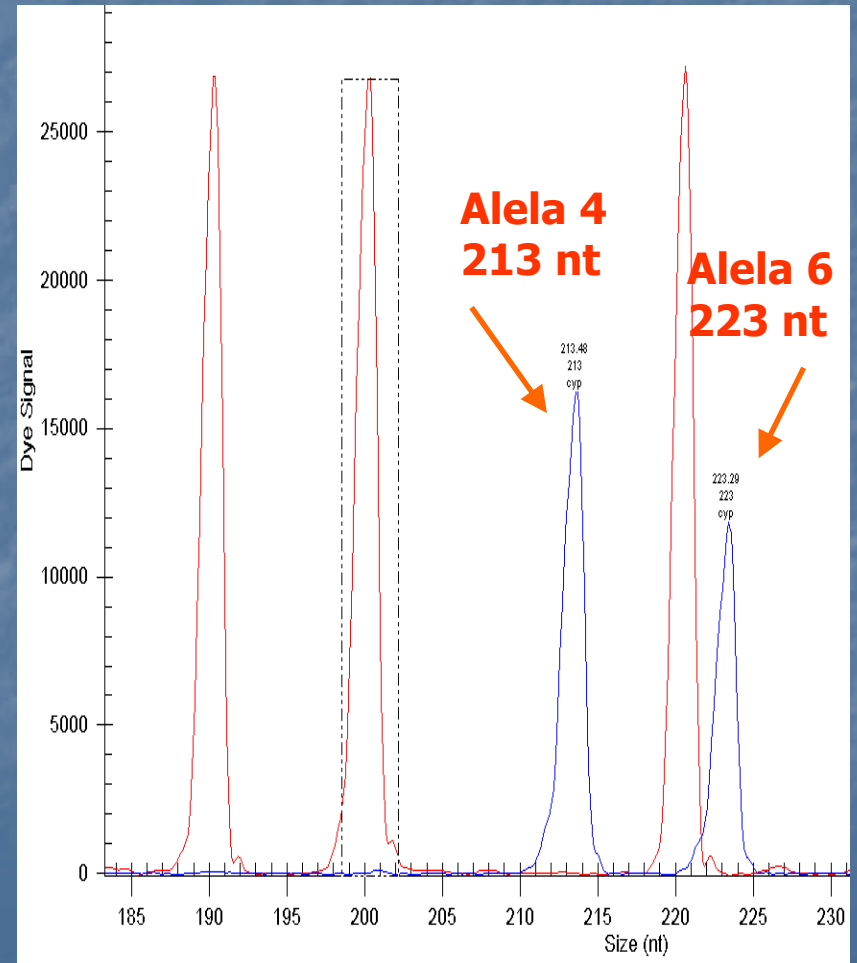

Analýza

Homozygot 4/4

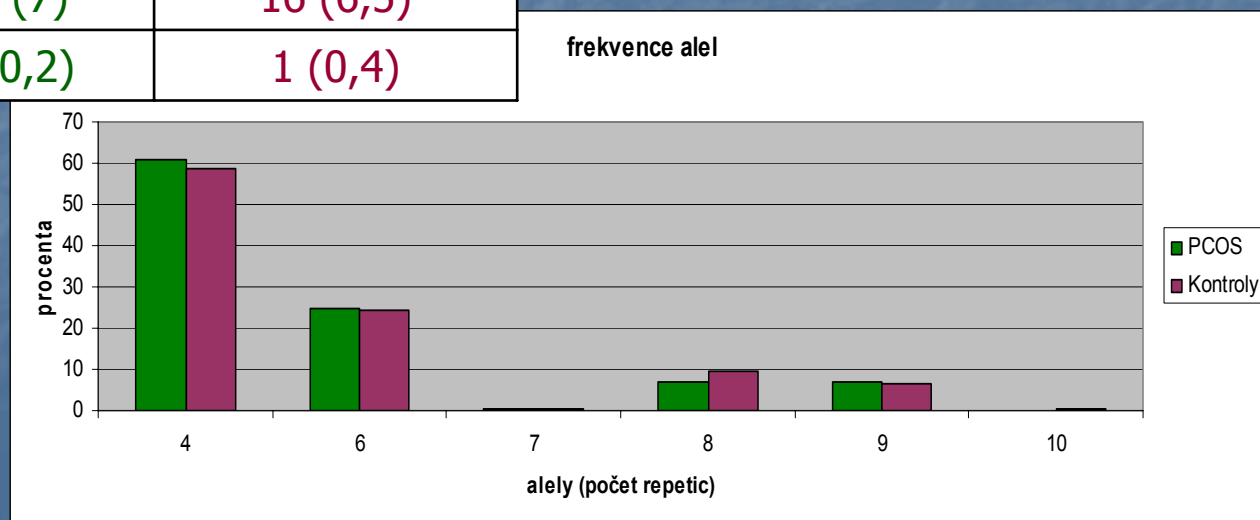
Heterozygot 4/6

Výsledky č.1

Nenalezli jsme signifikantní rozdíl v distribuci alel mezi PCOS a kontrolami

Alely (počet repetic)	PCOS (%)	Kontroly (%)
Alela 4	322 (61)	146 (58,9)
Alela 6	130 (24,6)	60 (24,2)
Alela 7	2 (0,4)	1 (0,4)
Alela 8	36 (6,8)	24 (9,7)
Alela 9	37 (7)	16 (6,5)
Alela 10	1 (0,2)	1 (0,4)

Výsledky č.2

Dominantní model

NE asociace CYP11a

- androgenní hormony
- inzulínová rezistence
- funkce beta buněk

ANO asociace CYP11a

- krátkými alelami a zvýšenými hodnotami CH a LDL a nižšími hodnotami HDL u PCOS

Genotyp	PCOS (%)	Kontroly (%)
Genotypy s krátkými alelami		
4/4	109 (41,3)	45 (36,3)
4/6	70 (26,5)	35 (28,2)
6/6	20 (7,6)	10 (8,1)
celkově	199 (75,4)	90 (72,6)
Genotypy s nejméně jednou dlouhou alelou		
4/8	19 (7,2)	11 (8,9)
4/9	15 (5,7)	9 (7,3)
4/10	0	1 (0,8)
6/8	7 (2,7)	2 (1,6)
6/9	12 (4,6)	3 (2,4)
6/10	1 (0,4)	0
7/7	1 (0,4)	0
8/8	2 (0,8)	4 (3,2)
8/9	6 (2,3)	2 (1,6)
9/9	2 (0,8)	1 (0,8)
celkově	65 (24,6)	34 (27,4)

Závěr

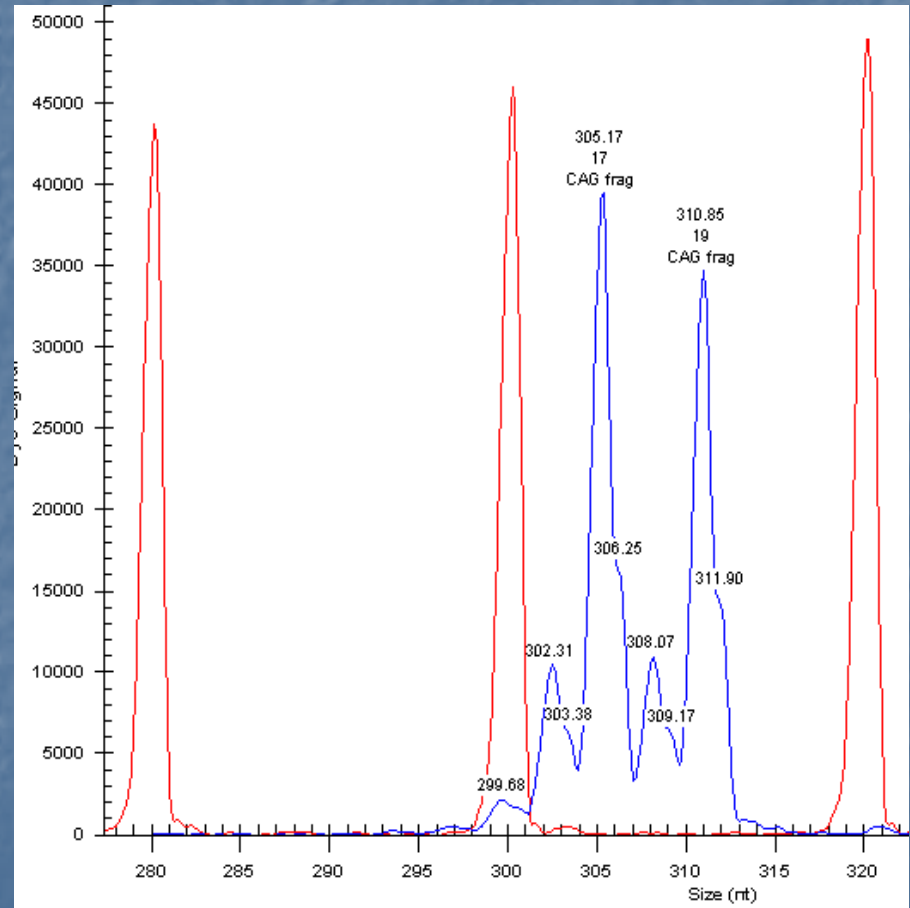
- Fragmentová analýza prováděná na přístroji CEQ 8000 je spolehlivou metodou při hodnocení délkových polymorfizmů
  - 100% shoda počtu TTTTA repetice se sekvenačními výsledky
- Asociace repetice TTTTA v genu CYP11a s PCOS nebyla prokázána
- Vyšší počet repetice neovlivňuje hyperandrogenémii ani další sledované parametry.
- Naše výsledky odpovídají rozsáhlé studii u finské a britské populace (Gaasenbeek *et al.* 2004)

Další kandidátní gen PCOS

Androgenní receptor

- Xq11-q12
- Repetice trinukleotidových sekvencí (CAG)_n v exonu 1
- Počet repetic CAG má nepřímý vztah k aktivitě receptoru

Inaktivace X chromozomu!!!!

Děkuji za pozornost